

**RODINNÁ A SENIORSKÁ
POLITIKA MĚSTA ZNOJMA**

Koncepce rodinné a seniorské politiky města Znojma na období 2020-2023

Duben 2020

OBSAH

Úvodní slovo	5
1. Obecná část	6
2. Popis situace	9
Současná situace v Jihomoravském kraji	9
Základní charakteristika města Znojma	11
Demografický vývoj	11
Porodnost	13
Sňatečnost	14
Zaměstnanost	15
Shrnutí situace	16
3. SWOT analýza	17
4. Cíle rodinné a seniorské politiky města Znojma	20
5. Návrhová část	21
Priority a opatření rodinné a seniorské politiky města Znojma	21
Priorita 1: Podpora vytváření vhodných životních podmínek, bezpečného a příznivého prostředí pro fungování rodin	22
Priorita 2: Slučitelnost rodiny a zaměstnání	24
Priorita 3: Podpora služeb pro rodiny.....	26
Priorita 4: Senioři	28
Priorita 5: Osvětová a informační činnost, monitoring a institucionální zabezpečení RSPMZ.....	30
6. Implementační část	32
7. Usnesení Zastupitelstva města Znojma.....	33
Závěrečné slovo	34
Poděkování	35
Použité zdroje	36
Seznam grafů a tabulek	36
Seznam zkratk	37
Přílohy	38
Příloha č. 1 Organizační struktura RSPMZ	38
Příloha č. 2 Seznam členů řídicí skupiny RSPMZ	39
Příloha č. 3 Seznam členů pracovní skupiny RSPMZ	40
Příloha č. 4: Seznam Mateřských, základních a středních škol ve městě Znojmě	41
Příloha č. 5: Výstupy ankety „Priority rodinné a seniorské politiky města Znojma“	42
Příloha č. 6: Struktura aktivit v rámci akčního plánu RSPMZ	42

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení spoluobčané,

v roce 2015, jsme, obrazně řečeno, postavili základní pilíře rodinné politiky města Znojma tím, že jsme vytvořili její koncepci na období 2016 – 2019. Rodina má ve společnosti nezastupitelné místo, můžeme ji vnímat jako základní společenskou jednotku a zůstává místem, kde se členové společnosti navzájem učí, sdílejí, vychovávají a pečují o sebe v každém věku. Tato skutečnost byla ostatně důvodem pro vznik rodinné politiky.

Od vzniku rodinné politiky jsme realizovali už několik věcí. Provozujeme kontaktní místo pro seniory Senior Point, Family Point, poskytujeme dotace v dotačním programu zaměřeném na rodinné aktivity a pořádáme akce pro veřejnost, které podporují společné trávení času v kruhu rodiny.

Již skončilo čtyřleté období první koncepce, a tak je čas na stanovení nových priorit i aktivit.

Před sebou držíte nový dokument, který na původní koncepci navazuje. Zároveň ale reaguje na změny ve společnosti, její potřeby či demografický vývoj. Naše společnost se neustále mění a vyvíjí. Zvyšování životní úrovně i kvality lékařské péče vede k prodlužování délky života. Proto jsme do rodinné politiky, i do samotného názvu koncepce, implementovali i oblast seniorské politiky.

Hlavním cílem rodinné a seniorské politiky města Znojma je tvorba komplexního systému podpory rodin a podmínek vhodných pro jejich zakládání a fungování. Snažíme se, aby občané měli podmínky pro kvalitní rodinný život a možnost naplnit své rodičovské i profesní plány. Důraz je potřeba klást i na mezigenerační propojení v rodinách a podporu aktivního života seniorů.

Věřím, že předložená koncepce ukazuje, že znojemská radnice podporuje život rodin ve svém městě, včetně aktivních seniorů a nezaměřuje se pouze na osoby v nepříznivé situaci, jak je mnohdy veřejností chápána sociální oblast.

Jan Grois, MBA
starosta města Znojma

1. OBECNÁ ČÁST

Před pěti lety, tedy v roce 2015, byl zformován pevný základ rodinné politiky města Znojma, tím, že byla vytvořena první Koncepce rodinné politiky města Znojma na období 2016–2019. Z této koncepce vycházely jednoleté Akční plány, které byly naplňovány prostřednictvím aktivit navazujících na jednotlivé priority a opatření. Konkrétní aktivity měly jasně vymezené cíle, kterých se mělo dosáhnout, byly stanoveny subjekty zodpovědné za jejich plnění a finanční náklady jejich realizace. Akční plány byly průběžně monitorovány a v roce 2020 budou vyhodnoceny v souhrnné monitorovací zprávě za dané období.

Zpracování Koncepce rodinné politiky města Znojma na období 2016-2019 a realizaci rodinné politiky schválilo Zastupitelstvo města Znojma usnesením č. 14/2015 ze dne 23. 2. 2015, bod 457. Na základě tohoto usnesení byla vytvořena organizační struktura pro rodinnou politiku města Znojma¹, také řídicí skupina² (vedení města Znojma, zástupce z odboru školství, kultury a památkové péče, z odboru sociálního, zástupce z oblasti zdravotnictví a z oblasti zaměstnanosti), jejíž složení se rozvinulo o oblast seniorskou a oblast volného času, a pracovní skupina³, složená ze zástupců města Znojma, subjektů z oblasti školství, zaměstnanosti, zdravotnictví, sociální oblasti a ze zástupců neziskových organizací zaměřených na oblast rodiny a volnočasových aktivit. Z tohoto dobře položeného základu se bude vycházet i v následujícím čtyřletém období. Vzhledem k nutnosti reagovat na tzv. stárnutí populace, které je charakteristickým rysem demografického vývoje souvisejícího s růstem počtu lidí ve věku 65 let a starších, nízkou porodností a vyšším věkem dožití, se začlení nejen do obsahu koncepce ale i do názvu seniorské politika. Současná koncepce proto nese název **Koncepce rodinné a seniorské politiky na období 2020–2023** (dále jen „Koncepce“). Aktualizovaná Koncepce tedy vychází z Koncepce rodinné politiky města Znojma na období 2016-2019, schválené Zastupitelstvem města Znojma usnesením č. 41/2015 ze dne 16.11.2015, bod 2094. Jedná se o druhý strategický dokument se střednědobým výhledem, který nadále zůstává stěžejním dokumentem rozvoje v oblasti podpory rodin a života seniorů ve městě Znojmě.

Klíčovým principem rodinné politiky je chápat rodinu jako hodnotu samu o sobě a vytvářet rodinám takové prostředí, ve kterém mohou svobodně naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení, ve kterém mohou využít přirozených způsobů péče a nastavit vhodné cíle rodinného i osobního života. Jedná se tedy o zajištění svobodné volby při respektování ústavních hodnot a z nich vycházejících zákonů. Navzdory různým historickým podmínkám, politickým změnám, rozvoji či naopak krizi ekonomiky, rodina zůstává srdcem socializace – místem, kde se její členové navzájem učí, sdílejí, vychovávají a pečují o sebe v každém věku. Ve svých funkcích a základní struktuře se neliší od toho, jak vypadala na počátku naší civilizace. A stejnou strukturu i fungování lze s vysokou jistotou předpokládat i po dalším století dynamického vývoje moderní společnosti. Rodina se jevila jako stabilizující prvek sociálního systému, tzn., že jakmile lidé přestávají plnit rodinné závazky, společnost ztrácí svou sílu.

¹ Organizační struktura Rodinné a seniorské politiky města Znojma je uvedena v Příloze č. 1

² Složení řídicí skupiny Rodinné a seniorské politiky města Znojma je uvedena v Příloze č. 2

³ Složení pracovní skupiny Rodinné a seniorské politiky města Znojma je uvedena v Příloze č. 3

Naše společnost se neustále mění a vyvíjí. Zvyšování životní úrovně i kvality lékařské péče vede k prodlužování délky života. Seniorský věk se stává stále delší a významnější životní etapou. Bylo by mylné se domnívat, že jde o proces týkající se pouze jedné skupiny obyvatelstva, protože jde o komplexní soustavu změn a vazeb ovlivňující celou společnost. Stejně tak se proměňuje i způsob prožívání tohoto životního období. Trendem je usilovat o aktivní způsob života seniorů, který přispívá jak k psychické a fyzické kondici, tak má zejména neocenitelný přínos pro ostatní členy společnosti, neboť umožňuje předat ostatním nabyté životní zkušenosti a znalosti. Je nutné respektovat individuální možnosti a přání každého jednotlivce a snažit se mu nabídnout aktivity odpovídající jeho potřebám. Řadu seniorů trápí zdravotní omezení, osamělost či neporozumění současnému rychle se měnícímu okolí. Právě rodina, tak jak byla vnímána dříve v širším slova smyslu, jako celek rodičů, dětí, prarodičů a dalších nejbližších příbuzných, tvoří základ mezigeneračních vazeb a učení, vzájemné pomoci a solidarity, umění pochopit postoje a potřeby jednotlivce v konkrétní životní fázi. Zatímco senioři mohou předat mladším generacím svoji životní moudrost a dovednosti, pomoci jim v překonávání životních obtíží, mladší generace zase naopak může být prospěšná seniorům při zapojení se do dnešního života, umožnit jim pochopit rychle se měnící technologický pokrok, nebo poskytnout pomocnou ruku při zdravotních či jiných životních komplikacích. Proto je důležité, aby senioři byli důrazněji včleněni do rodinné politiky nejen našeho města.

Problematikou rodinné politiky se Česká republika (dále jen „ČR“) systematictěji zabývá od r. 2003 a od této doby se stále více dostává do popředí zájmu i v politice krajské a regionální. V roce 2006 byl vládou ČR přijat dokument „Národní koncepce rodinné politiky“, kde je kladen důraz na realizaci rodinné politiky na úrovni krajů i obcí. Na regionální úrovni je možné na potřeby jednotlivých životních fází rodiny a jejich členů reagovat přijatými opatřeními. V současné době probíhá tvorba nové koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje, která bude s největší pravděpodobností pojatá na více než čtyřleté období a není možné ji nyní použít jako podkladový materiál pro tvorbu Koncepce pro naše město. Ta je však v souladu s aktualizovanou verzí Koncepce rodinné politiky z května 2019, kterou vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Rodinnou politiku však nelze chápat jen v rozměrech státních sociálních podpor, porodného či rodičovských příspěvků atd., které podporují jen jednu z mnoha funkcí rodiny a spadají svým obsahem spíše do oblasti sociální politiky jako takové. Důležité je zaměřit se na harmonizaci vztahů, na sladění profesního a rodinného života, na vytváření celoživotních hodnot. Rodinná a seniorská politika je politikou průřezovou, která se prolíná různými oblastmi veřejného života, zejména oblastí sociální, zdravotnictví, dopravy, bydlení, vzdělávání, volnočasových aktivit, trhu práce, zaměstnanosti aj. Zajišťuje tak vyvážený poměr mezi ekonomickými, sociálními a environmentálními opatřeními s ohledem na udržitelný rozvoj společnosti. Spoluprací jednotlivých subjektů je zajištěna účinnost a užitečnost jednotlivých opatření ve prospěch rodiny a péče o seniory.

Hlavním cílem RSPMZ nadále zůstává tvorba komplexního systému podpory rodin a podmínek vhodných pro jejich zakládání a fungování v naší obci tak, aby zde bylo prostředí, v němž mohou svobodně naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení týkající se rodinných hodnot, způsobů péče a cílů rodinného a osobního života. Důraz bude kladen na kvalitu rodinného života a příznivého prostředí k naplnění poslání rodin, aby jejich členům bylo umožněno naplňovat rodičovské i profesní životní plány s možností mezigeneračního propojení mezi všemi členy rodiny a podpora aktivního života seniorů v našem městě.

K dílčím cílům RSPMZ stejně jako v předešlé koncepci patří např. podpora podmínek pro fungování rodin ve městě a posilování vědomí rodinných hodnot, zaměřit se na kvalitu života rodin a všech jejich členů, předcházet krizovým situacím v životě fungující rodiny, utvářet u mladé generace vědomí hodnoty rodiny a vlastní odpovědnosti za její stabilitu a funkčnost prostřednictvím výchovy k partnerství, manželství a rodičovství a udržet atmosféru přátelskou rodinám cestou spolupráce široké sítě aktérů rodinné a seniorské politiky (pozn.: cílům RSPMZ je věnována samostatná 4. kapitola této Koncepce). Rodinnou a seniorskou politiku by mělo tvořit propojení veřejného, soukromého i občanského sektoru.

Koncepce byla tvořena nejen v rámci organizační struktury pro RSPMZ, ale oblast rodinné politiky byla projednávána také na pracovních skupinách Komunitního plánování sociálních služeb Znojemska, multidisciplinárním týmu při odboru sociálním Městského úřadu Znojmo, Komisi sociální i zdravotní, a dále navazuje na již rozvinutou spolupráci v rámci agendy Zdravého města a Místní agendy 21. Při zpracování Koncepce se vycházelo z demografické charakteristiky JMK, města Znojma, z tzv. SWOT analýz pracovní skupiny RSPMZ a dostupných analytických podkladů.

Předkládaná Koncepce vychází z koncepce státní rodinné politiky, jak bylo zmíněno výše a dále je v souladu s Koncepcí rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019, Koncepcí rodinné politiky města Znojma na období 2016–2019, Strategickým plánem rozvoje města Znojma na období 2016–2022 a Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Znojemska na období 2020-2023.

2. POPIS SITUACE

Současná situace v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj (dále jen „JMK“) je rozlohou 7 195 km² a počtem obyvatel 1,173 mil. čtvrtým největším krajem České republiky. Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 17 let).

V JMK dochází k postupnému nárůstu počtu obyvatel z 1 172 853 v roce 2014 na 1 191 989 v roce 2019, tj. nárůst o 19 136 obyvatel. Přírůstek počtu obyvatel kraje se meziročně zvýšil, vzrostl jak přirozený přírůstek obyvatel, tak přírůstek obyvatel stěhováním. Zvýšil se také podíl osob ve věku 0-14 let v období 2014-2018 o 13 279 osob a podíl osob ve věku 65+ o 20 588. Ve věkové složce 15-64 let došlo k poklesu o 19 053. V rámci JMK došlo během tohoto období k nárůstu průměrného věku z 41,9 v roce 2014 na 42,4 v roce 2018.

Počet obyvatel v Jihomoravském kraji a jeho věkové složení v období let 2014-2019 je zaznamenán v následující tabulce a grafu.

Tabulka 1: Počet obyvatel celkem v Jihomoravském kraji (2014-2019)

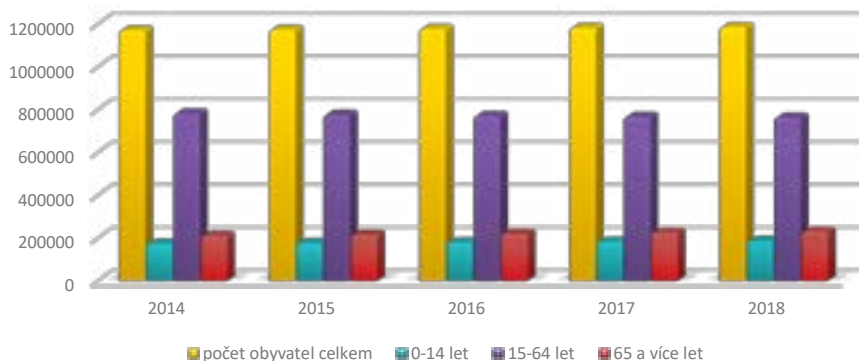
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvatel celkem (k 31.12.)	1 172 853	1 157 025	1 178 812	1 183 207	1 187 667	1 191 989
v tom muži	574 178	575 536	577 723	580 152	582 516	585 254
ženy	598 675	599 489	601 089	603 055	605 151	606 735
v tom ve věku 0–14 let	175 874	178 921	182 280	185 660	189 153	X
15–64 let	783 751	777 833	772 488	768 319	764 698	X
65 a více let	213 228	218 271	224 044	229 228	233 816	X
Průměrný věk obyvatel (k 31.12.)	41,9	42,0	42,2	42,3	42,4	X

Zdroj: Vybrané údaje za Jihomoravský kraj – obyvatelstvo. ČSÚ.

X - na místě čísla značí, že údaj není k dispozici

<https://www.czso.cz/csu/xb/obyvatelstvo-xb>

Graf 1: Počet obyvatel a složení v Jihomoravském kraji (2014-2018)

Zdroj: Vybrané údaje za Jihomoravský kraj – obyvatelstvo. ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/xb/obyvatelstvo-xb>

Česká republika se stejně jako některé další evropské státy potýká s demografickým stárnutím obyvatelstva. V roce 2018 tvořila předproduktivní složka populace (0–14 let) 15,9 % všech obyvatel, produktivní složka (15–64 let) 64,5 % a poproduktivní (65 a více let) 19,6 %. Podle prognózy populačního vývoje bude obyvatelstvo stárnout, především shora věkové struktury, tzn., že bude přibývat osob ve vyšším věku a podíl produktivní složky se sníží. Index stáří (počet obyvatel ve věku 60+ na 100 dětí ve věku 0-14 let) se v ORP Znojmo zvýšil ze 110,9 v roce 2014 na 120,9 v roce 2018.

Stárnutí populace zvyšuje tlak jak na sociální, tak na zdravotní péči, která se stává stále více nákladnou. Nárůst osob vyššího věku klade nároky na rozvoj nejen sociálních služeb terénních, ambulantních a pobytových, ale stává se i dalším nepřehlédnutelným rozměrem rodinné politiky neboli její nedílnou součástí.

V Jihomoravském kraji pozvolna narůstá i počet živě narozených dětí (dále jen „narozených dětí“). V roce 2018 se narodilo o 792 dětí více než v roce 2014. V roce 2018 činil počet narozených dětí 13 594, z toho 5 958 dětí se však narodilo mimo manželství. Přesto se jedná se o nejvyšší množství narozených dětí v novodobé historii kraje (od roku 2000). Hrubá míra porodnosti (11,47 narozených dětí na 1 000 obyvatel) byla mezi kraji 2. nejvyšší a nad úrovní průměru ČR (10,73).⁴ Průměrný věk matek dětí narozených v Jihomoravském kraji v roce 2018 překročil hranici 31 let a průměrný věk otců hranici 34 let. Od roku 2000 se průměrný věk rodičů narozených dětí v kraji zvýšil o více než 4 roky, ale v posledních letech byly změny jen nepatrné. V roce 2000 měla matka narozeného dítěte v průměru téměř 27 let, v roce 2010 přesáhl hranici 30 let, v roce 2017 a 2018 již překročil hranici 31 let.⁵

⁴ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje v roce 2018. ČSÚ.

https://www.czso.cz/documents/11280/17808269/ZT_jmk_2018.pdf/a6384d6a-8b61-4ec9-b4ef-e3c676301b98?version=1.1

⁵ Věk rodičů v Jihomoravském kraji v roce 2018. ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/xb/vek-rodicu-v-jihomoravskem-kraji-v-roce-2018>

Počet uzavřených sňatků se v kraji zvyšoval již sedmý rok. Během roku 2018 bylo v kraji uzavřeno 6 156 sňatků, což bylo o 1 003 více než v roce 2014. Úroveň hrubé míry sňatečnosti v roce 2018 ve výši 5,20 ‰ převyšovala republikovou hodnotu (5,13 ‰) a byla mezi kraji 7. nejvyšší.

Počet rozvodů v roce 2018 poklesl proti roku 2014 o 241, i když každoroční údaje jsou ovlivňovány délkou trvání rozvodového řízení. Počet rozvodů v roce 2018 byl v uplynulých 20 letech 2. nejnižší (po roce 1999, kdy bylo evidováno 2 326 rozvodů). Hrubá míra rozvodovosti dosáhla 2,27 ‰, byla nepatrně pod úrovní ČR (2,29 ‰) a mezi kraji byla 6. nejvyšší.⁶

V tabulce níže jsou uvedena data za období 2014-2018, kdy dochází k výkyvům mezi jednotlivými roky v počtu uzavřených sňatků i v rozvodech.

Tabulka 2: Sňatky a rozvody v Jihomoravském kraji (2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Sňatky	5 153	5 414	5 837	6 040	6 156
Rozvody	2 924	2 770	2 758	2 867	2 683

Zdroj: Vybrané údaje za Jihomoravský kraj – obyvatelstvo. ČSÚ. <https://www.czso.cz/csu/xb/obyvatelstvo-xb>

V Jihomoravském kraji se objevují trendy typické pro moderní západní společnost. Především pokles porodnosti a sňatečnosti u většiny kategorií obyvatel, růst průměrného věku matky při narození dítěte stejně tak zvyšující se věk snoubenců vstupujících do manželství a také počet dětí narozených mimo manželství.⁷

Základní charakteristika města Znojma

Město Znojmo patří k nejstarším městům ČR, vzniklo již v roce 1226. Je lokalizováno v jihozápadní části Jihomoravského kraje. V rámci kraje má periferní polohu, nicméně v pohledu celé ČR se jedná o strategickou polohu v příhraniční oblasti hranic s Rakouskem. Město Znojmo je přirozeným centrem celé jihozápadní oblasti Jihomoravského kraje.

Od roku 2003 je Znojmo obcí s rozšířenou působností (do roku 2002 bylo sídlem okresního úřadu), která je složena ze 111 obcí. Dnešní město má 9 městských částí – Znojmo, Derflice, Kasárna, Konice, Mramotice, Načeratice, Oblekovic, Popice a Přímětice. Rozlohou správního území 65,93 km² se Znojmo řadí mezi velká města Jihomoravského kraje (2. největší město JMK). K 31. 12. 2019 žilo ve Znojmě 33 780 obyvatel.

Demografický vývoj

Ve městě Znojmě dochází ke kolísavému nárůstu a následně úbytku celkového počtu obyvatel. Od roku 2014 do roku 2018 sice došlo k navýšení počtu obyvatel o 19, avšak z níže uvedené tabulky vyplývá, že nárůst s úbytkem obyvatel se v rámci pětiletého mezidobí střídá. V tomto časovém horizontu došlo k navýšení počtu osob ve věku 65 a více let o 858 a ke snížení počtu

⁶ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje v roce 2018. ČSÚ.

https://www.czso.cz/documents/11280/17808269/ZT_jmk_2018.pdf/a6384d6a-8b61-4ec9-b4ef-e3c676301b98?version=1.1

⁷ Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019, listopad 2014.

osob ve věkové skupině 15-64 let o 1 160. K růstu počtu obyvatel o 321 došlo v tomto období také ve věkové skupině 0-14 let.

S nárůstem počtu obyvatel ve věkové kategorii 65 a více let souvisí také nárůst tzv. indexu stáří. Od roku 2005 index překročil hranici 100 % a k 31. 12. 2018 dosáhl hodnoty 137,8 %. V budoucnu se předpokládá zvyšování hodnoty tohoto ukazatele. Zvyšující se tendence má výrazné dopady do sociální oblasti, ale také do ekonomického sektoru hospodaření města.

Tabulka 3: Počet obyvatel ve městě Znojmě (2014-2018)

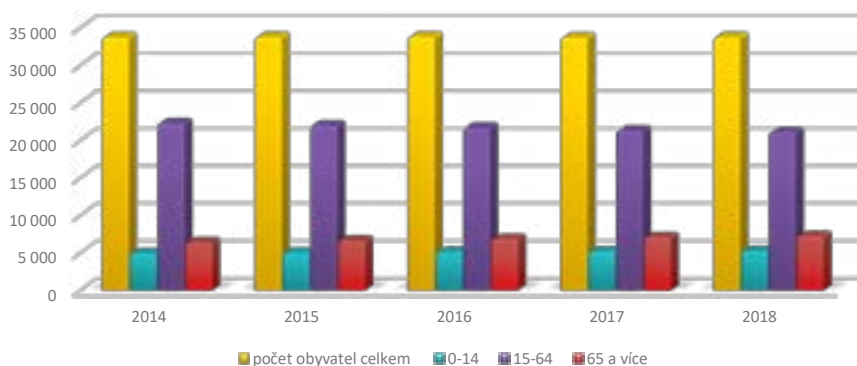
		2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvatel celkem		33 761	33 787	33 823	33 719	33 780
v tom ve věku (let)	0–14	4 991	5 075	5 182	5 255	5 312
	15–64	22 310	22 019	21 726	21 322	21 150
	65 a více	6 460	6 693	6 915	7 142	7 318
průměrný věk (let)		42,3	42,7	42,8	43,0	43,2
index stáří v (65+/0–14 v %)		129,4	131,9	133,4	135,9	137,8
muži		15 997	15 986	16 197	15 988	15 983
ženy		17 764	17 801	17 876	17 731	17 797

Pramen dat: ČSÚ, Veřejná databáze

<https://www.czso.cz/csu/czso/mesta-v-cr-pism-v-az-z-dt798guz8c>

Pozn.: Údaje jsou vždy k 31. 12. příslušného roku.

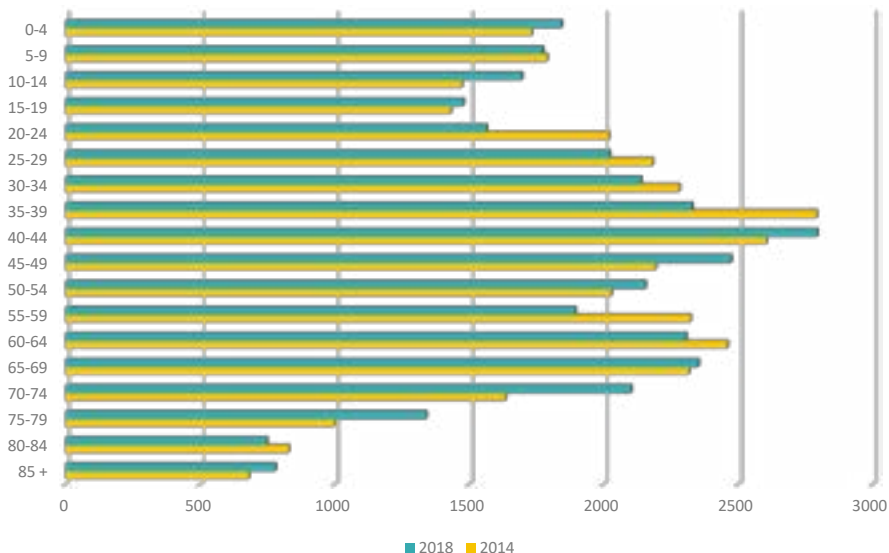
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel a věkové složení ve městě Znojmě (2014-2018)

V následujícím grafu je srovnání obyvatelstva ve městě Znojmě podle věkových skupin v období 2014-2018. Z grafu je zřejmé, že u věkové složky 0-4 dochází v roce 2018 k mírnému navýšení počtu obyvatel (+112) a k dalšímu nárůstu oproti roku 2014 došlo ve věkové složce 10-14 let (+224). Patrný je však propad u skupiny obyvatel ve věku 20-24 let (-455) stejně jako

u skupiny 35-39 let (-462). Poslední nejvíce zřejmé nárůsty v počtu obyvatel v roce 2018 oproti roku 2014 jsou ve věkových skupinách 70-74 let (+ 466) a 75-79 let (+340).

Graf 3: Obyvatelstvo podle věkových skupin ve městě Znojmě (2014-2018)

Pramen dat: Věkové složení obyvatelstva v obcích Jihomoravského kraje. ČSÚ.

https://www.czso.cz/csu/xb/vekove_slozeni_obyvatelstva

Česká republika se stejně jako některé další evropské státy potýká s demografickým stárnutím obyvatelstva. V roce 2018 tvořila předproduktivní složka populace (0–14 let) 15,9 % všech obyvatel, produktivní složka (15–64 let) 64,5 % a poproduktivní (65 a více let) 19,6 %. Podle prognózy populačního vývoje bude obyvatelstvo stárnout, především shora věkové struktury, tzn., že bude přibývat osob ve vyšším věku a podíl produktivní složky se sníží. Index stárání (počet obyvatel ve věku 60+ na 100 dětí ve věku 0-14 let) se v ORP Znojmo zvýšil ze 110,9 v roce 2014 na 120,9 v roce 2018.

Porodnost

Ve městě Znojmě docházelo ve sledovaném období jen k drobným výkyvům v porodnosti. Do budoucna lze tedy dle níže uvedených údajů očekávat, že hodnota porodnosti bude spíše stagnovat, případně mírně růst. Vzhledem k rodinnému stavu je v období 2014–2018 viditelný nárůst matek svobodných a pokles matek vdaných. V roce 2018 se vzhledem k rodinnému stavu narodilo více dětí matkám svobodným než matkám vdaným. Nejméně dětí se rodí matkám rozvedeným. Nynějším trendem je také zvyšující se počet dětí narozených mimo manželství, kdy se od roku 2014 do roku 2018 počet narozených dětí mimo manželství zvýšil o 40. V roce 2014 bylo narozených dětí mimo manželství 47,1 % a v roce 2018 již 56,3 %.

Tabulka 4: Počet živě narozených dětí ve městě Znojmě v letech 2014–2018

město Znojmo		2014	2015	2016	2017	2018
živě narození celkem:		397	387	362	391	378
v tom:	muži	194	202	192	205	189
	ženy	173	185	170	186	189
v tom podle věku matky:	–19	12	9	8	6	9
	20–24	43	50	37	53	54
	25–29	122	117	114	116	103
	30–34	134	130	124	126	132
	35–39	51	70	64	74	61
	40+	5	11	15	16	19
v tom podle rodinného stavu matky:	svobodné	155	184	165	183	198
	vdané	194	178	174	182	165
	rozvedené	18	25	23	25	12
	ovdovělé	-	-	-	1	-
mimo manželství celkem		173	209	188	209	213
v % z živě narozených		47,1	54	51,9	53,5	56,3
živě narození na 1000 obyvatel		10,9	11,5	10,7	11,6	11,2

Pramen dat: Demografická ročenka měst - 2009 až 2018, ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/czso/mesta-v-cr-pism-v-az-z-dt798guz8c>

Pozn: Údaje se vztahují vždy k 31. 12. příslušného roku.

Sňatečnost a rozvodovost

Mezi léty 2011–2014 se držely počty sňatků v rozmezí od 133 do 151 sňatků za rok. Celkem bylo v tomto období uzavřeno 572 sňatků. V tabulce č. 5 je možné zhodnotit uzavřené sňatky v období let 2015–2018 a ve stejném období také rozvody. Z této tabulky je patrné, že počty uzavřených sňatků se v celkovém součtu zvedly na počet 661 sňatků za dané období, nárůst sňatečnosti činí tedy 13 %.

Rozvodovost v období let 2011–2014 se pohybovala v rozmezí od 88 do 125 rozvodů za rok. Dohromady bylo v tomto období rozvedeno 412 manželství. V navazujícím období let 2015–2018 bylo rozvedeno celkem 291, což je zřejmě rovněž z tabulky č. 5. Z daných údajů tedy vyplývá, že počty rozvedených manželství mají klesající tendence. Počet rozvedených manželství ve výše zmíněných dvěma čtyřletých obdobích poklesl o 29 %.

Lze tedy říci, že počty uzavíraných sňatků ve Znojmě se zvyšují naproti čemuž klesají počty rozvedených manželství. Je třeba však brát v potaz, že mnoho párů s dětmi žije v nesezdaných rodinách, což by mohlo tuto statistiku ovlivnit.

Tabulka 5: Celkem sňatky a rozvody ve městě Znojmě (2015-2018)

Rok	Sňatky	Rozvody	Rozvody v %
2015	149	88	59%
2016	181	67	37%
2017	175	72	41%
2018	156	64	41%
Celkem	661	291	44%

Pramen dat: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Graf 4 Celkem sňatky a rozvody ve městě Znojmě (2014-2018)

Pramen dat: Databáze demografických údajů za obce ČR. ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Zaměstnanost

V oblasti zaměstnanosti město Znojmo bojuje dlouhodobě s nezaměstnaností, neboť téměř polovina registrovaných uchazečů o práci je bez práce déle než jeden rok. Vývoj registrované míry nezaměstnanosti kopíruje trendy na krajské a národní úrovni. Hodnoty evidované na úrovni města jsou trvale vyšší než na krajské a národní úrovni.⁸

Tabulka 6: Nezaměstnanost ve městě Znojmě (2015-2019)

Rok	Dosažitelní uchazeči 15–64 ⁹	Obyvatelstvo 15–64	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁰	Volná místa
2015	2 141	22 310	9,6%	506
2016	1 899	22 019	8,6%	422
2017	1 486	21 726	6,8%	482
2018	1 328	21 322	6,2%	759
2019	1 102	21 150	5,2%	592

Zdroj: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, MPSV.

<https://www.mpsv.cz/web/cz/nezamestnanost-v-obcich>

Okres Znojmo byl v roce 2018 okresem s nejvyšší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v JMK a zároveň pátou nejvyšší úrovní nezaměstnanosti mezi okresy ČR. Okres Znojmo patří dlouhodobě mezi nezaměstnaností nejvíce postižené okresy.

Dlouhodobá nezaměstnanost je ovlivněna zejména geografickou vzdáleností od významných center a nedostatečnou dopravní infrastrukturou, která limituje možnosti denní dojíždky za prací. Průmysl je koncentrován do Znojma a jeho blízkého okolí.¹¹

Ve Znojmě byl v roce 2015 podíl nezaměstnaných osob ve výši 9,6 % a v roce 2019 došlo k výraznému poklesu na 5,2 %. I při tomto poklesu se Znojmo stále řadí mezi obce i okresy s nejvyšším podílem nezaměstnanosti v JMK.

Shrnutí situace

Z výše uvedených dat vyplývá, že ve městě Znojmě se objevují trendy charakteristické pro celou ČR a Jihomoravský kraj. Dochází k růstu obyvatel ve věku 65+ a zvyšování indexu stáří. Roste věk matky při narození dítěte a dochází k nárůstu narozených dětí mimo manželství. Počet uzavřených sňatků se snižuje a relativně stagnuje počet rozvodů. Dlouhodobě je řešena oblast zaměstnanosti, kdy vývoj průměrné míry nezaměstnanosti ve Znojmě kopíruje trendy krajské i národní úrovně, je však trvale na vyšší úrovni.

⁸ Strategický plán rozvoje města Znojma na období 2016–2022. Město Znojmo, 2015.

⁹ **Dosažitelní uchazeči 15–64.** Jedná se o uchazeče o zaměstnání ve věku 15–64, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

¹⁰ **Podíl nezaměstnaných osob,** který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti. Pro potřeby statistik z územního hlediska se vychází z počtu obyvatel v členění podle jednotlivých obcí, který se aktualizuje 1x ročně. Počet obyvatel na úrovních POÚ a ORP je součtem počtu obyvatel v obcích.

¹¹ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Znojemska na období 2020–2023

3. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza současné aktualizované Koncepce vychází ze SWOT analýzy původní Koncepce rodinné politiky Města Znojma za období 2016–2019. Hlavním důvodem je to, že některé zásadní silné a slabé stránky ani příležitosti či hrozby se příliš nezměnily. Oproti tomu však došlo k některým dílčím změnám, jako např. že rodinná a seniorská politika Města Znojma má již svou několikaletou historii, která se bude nadále vyvíjet, bude se prohlubovat již navázaná spolupráce se subjekty, které se aktivně podílí na její realizaci, existují zásadní strategické dokumenty, z nichž je možné vycházet do budoucna při dalším plánování aktivit. Podstatná změna nastala v tom, že rodinná a seniorská politika Města Znojma je nyní personálně zajištěna. Do tvorby SWOT analýzy se zapojili členové pracovní skupiny RSPMZ, kteří jsou charakterem a zaměřením své činnosti na této oblasti veřejné politiky zainteresovaní.

Tabulka 7: SWOT analýza

Silné stránky – vnitřní vliv	Slabé stránky – vnitřní vlivy
<ul style="list-style-type: none"> - Vyjádření zájmu ze strany samosprávy o aktualizaci koncepce RP a o další rozvoj RP. - Personální zajištění RP. - Možnost navázat na předchozí koncepci RP (popř. jednotlivé akční plány). - Existující síť organizací, které se zabývají přímo nabídkou pomoci rodinám nebo prorodinnými aktivitami, jejich druhová a typová různorodost. - Možnost navázat na příklady dobré praxe. - Ochota organizací k participaci na zpracování a realizaci navazující Koncepce RSPMZ - Pestrá nabídka kulturního a sportovního vyžití, zelené plochy, klidné místo pro život - Zájem vytvářet možnosti aktivního vyžití pro seniory - Vysoký potenciál pro sdružování, sebeorganizování – podpora aktivit samotných občanů - Rozdělení orientace zájmu na jednotlivé skupiny (mládež, senioři) - Nabídka činností nad rámec povinností - Získávání inspirace - Vnímání aktuálnosti daných sociálních problémů ve všech sférách, oblastech i organizacích a ochota je řešit - Systematičtější plánování aktivit a uvolňování finančních prostředků na podporu rodinných aktivit v návaznosti na zjištěné potřeby ► možnost využití dotačních programů 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná nabídka aktivit a prosor podporující mezigenerační soužití a rodinnou soudržnost; nabízející vyžití pro specifické cílové skupiny, děti staršího školního věku, dospívající - Finanční nedostupnost existujících aktivit pro nízkopříjmové rodiny, např. kroužky pro děti - Vysoký podíl rodin, které se potýkají se sociálně patologickými jevy - Riziko sociálního vyloučení ve vazbě na některé lokality, např. vybraná sídliště - Absence sociálního bydlení - „Obchod s chudobou“ – nedostatečně řešena situace rodin žijících na ubytovnách (vysoké platby za nevyhovující bytové podmínky) - Nezájem o plánované aktivity, malá účast některých cílových skupin - Finanční náročnost akcí - Nedostatečně zacílená propagace - Malá motivovanost společnosti ke společným komunitním akcím - Nabídka různých akcí převyšuje poptávku, popř. se neslučuje tematicky - Nedostatek pediatriů, praktických i odborných lékařů - Mezery v zajištění péče o ZP lidi, děti nebo o seniory v souvislosti a slučitelnosti se zaměstnáním pečujících

Příležitosti - vnější vlivy	Hrozby – vnější vlivy
<ul style="list-style-type: none"> - Přijetí právních norem na národní úrovni - Možnost využívání dotačních programů - Návnaznost záměru zpracování RSSPMZ na období zaměřené aktivity Jihomoravského kraje, národní politiku a přijaté dokumenty, na strategie EU - Předpokládané zlepšení dopravní situace města Znojma (obchvat, posílení spojů Znojmo, Praha, Brno) - Geografické, kulturní a přírodní podmínky - prostor pro volnočasové aktivity, sdružování a společné trávení volného času, posilování rodinných vazeb - Otevřenost novým nápadům a podnětům zvenčí - Možnost získání nových dobrovolníků ke spolupráci - Začleňování celých rodin do plánovaných aktivit - Provázanost (koordinace) RSPMZ s JMK - Posilování mezigeneračních vztahů - Ochoť podnikatelských subjektů zapojovat se do rodinných aktivit, být součástí RSPPMZ - Větší dostupnost informací - Nastavení spolupráce a dobrých vztahů mezi zainteresovanými organizacemi - Možnost nasměrovat rodinnou a seniorskou politiku v našem městě a ovlivnit postoj rozhodovacích složek - Rozšířit působnost subjektů zahrnujících preventivní programy do škol – velký význam prevence patologických jevů - Existence podpůrných aktivit pro rodiny s dětmi předškolního věku ve vazbě na návrat rodičů do zaměstnání - Rozvíjející se práce dobrovolníků (zaměřená na děti i seniory, popř. krizovou pomoc) 	<ul style="list-style-type: none"> - Absence nebo neustálé změny právních norem - Sociální, demografické a ekonomické faktory působící v dané lokalitě - Instituce, které jsou mimo rozhodovací vliv samosprávy, mohou omezit/zrušit své aktivity, které měly dosud pozitivní ohlas - Instituce, které jsou mimo rozhodovací vliv samosprávy, momentálně stojí stranou prorodinných aktivit, např. praktiční lékaři, pediatři - Komerční sféra není součástí rodinné a seniorské politiky ► málo částečných úvazků - Problematické nastavení finanční podpory osob, které v domácím prostředí pečují o seniora závislého na pomoci nebo o děti s handicapem - Potenciální nedostatek financí na rozvojové projekty nebo stabilizaci už nyní probíhajících aktivit v oblasti RSPMZ - Nejasné vymezení rámce rodinné a seniorské politiky jak na národní, tak krajské úrovni - Jednotlivé skupiny mohou mít pocit, že jejich potřeby jsou uspokojovány méně než potřeby jiné skupiny - Suplování rodiny institucemi - Přesycení aktivitami x nedostatek aktivit - Omezování celorepublikové dotační podpory a z toho plynoucí ohrožení existence organizací zaměřených na prorodinné služby (činnosti, aktivity) - Absence podpory bydlení mladých rodin - nemotivovanost zodpovědných složek to řešit - Absence podpory skloubení profesního a rodinného života, podpory zaměstnaných matek zaměstnavateli ve Znojmě

Do zpracování SWOT analýzy se zapojili:

Rodinné centrum Maceška, z.ú.; Dobrovolnické centrum ADRA; Centrum sociálních služeb Znojmo, příspěvková organizace; Pedagogicko-psychologická poradna Znojmo; Základní škola, Znojmo, Václavské náměstí 8, příspěvková organizace; MěÚ Znojmo – Odbor sociální, Odbor územního plánování a strategického rozvoje, Komunitní plánování sociálních služeb Znojemska; Diecézní charita Brno – Oblastní Charita Znojmo, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Znojmo, příspěvková organizace, Základní škola, Znojmo, Mládeže 3; Základní škola, Znojmo, Pražská 98; Mateřská škola, základní škola a praktická škola Znojmo, Horní Česká 15, příspěvková organizace; SOU a SOŠ SČMSD Znojmo s.r.o. Přímětická Znojmo, Střední škola technická, Znojmo, Uhelná 6, , MC Miniklub Znojmo z.s.; Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z. s. Klub „Pharos“; Základní umělecká škola, p.o.

Přehled a doporučení

Shrnutí výstupů z jednotlivých SWOT analýz jednoznačně potvrzuje význam aktualizace Konceptce RSPMZ a její další rozvoj. Základními výstupy, které mají přinést očekávaný přínos aktualizace Konceptce je:

- zachovat, popř. prohloubit priority tohoto sektoru veřejné politiky ve městě Znojmě (což např. umožní různým platformám a organizacím lépe vymezit svoji činnost a plánovat aktivity)
- možnost efektivnějšího financování (pro)rodinných aktivit v návaznosti na priority města
- udržení a případné rozšíření mezisektorové spolupráce různých aktérů rodinné politiky
- možnost podpory funkčních rodin
- možnost nabídky cílené pomoci ohroženým rodinám
- posilování mezigeneračních vztahů
- možnosti přispět k aktivnějšímu trávení volného času seniorů, možnosti pomoci seniorům v krizových situacích

Stejně jako bylo popsáno v původní koncepci, i v této aktualizované verzi platí to, že rozlišujeme několik základních oblastí, na které je vhodné se nadále zaměřovat:

- podpora existujících pozitivních prvků rodinného soužití ve městě Znojmě, tzn. podpora funkčních rodin různého typu a podpora mezigeneračních vztahů – jednak formou vhodné cílených aktivit, které rozšíří stávající nabídku, a dále podpora samostatnosti organizačního potenciálu funkčních rodin
- podpora rodin zajišťujících domácí péči o dítě/děti s handicapem nebo o dospělé/ho popř. seniora vyžadující/ho, s ohledem na věk nebo zdravotní stav dlouhodobou péči
- podpora rodin ohrožených sociálním vyloučením – nízkopříjmové rodiny, rodiny ohrožené rizikovým chováním, rodiny žijící v problémových lokalitách

Koncepce splňuje požadavek:

- Dlouhodobosti – je koncipována na minimální období 4 let
- Systematičnosti – obsahuje různá odvětví a obory
- Selektivnosti – určuje priority, které se dále rozpracovávají
- Provázanosti – propojuje jednotlivá opatření a cílové skupiny
- Soustavnosti – obsahuje způsoby ověřování a možnosti přížůsobování se změnám
- Otevřenosti – je ovlivnitelná na základě potřeb námětů občanů
- Reálnosti – je realizovatelná v daném časovém období

4. CÍLE RODINNÉ A SENIORSKÉ POLITIKY MĚSTA ZNOJMA

Cílovou skupinu RSPMZ tvoří rodiny s dětmi /úplné, neúplné, náhradní rodinná péče/, matky či otcové na rodičovské dovolené, těhotné ženy a jejich partneři, senioři, pečující osoby, zaměstnavatelé, dobrovolníci.

Hlavním cílem RSPMZ nadále zůstává tvorba komplexního systému podpory rodin a podmínek vhodných pro jejich zakládání a fungování v naší obci tak, aby zde bylo prostředí, v němž mohou svobodně naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení týkající se rodinných hodnot, způsobů péče a cílů rodinného a osobního života. Důraz bude kladen na kvalitu rodinného života a příznivého prostředí k naplnění poslání rodin, aby jejich členům bylo umožněno naplňovat rodičovské i profesní životní plány s možností mezigeneračního propojení mezi všemi členy rodiny a podpora aktivního života seniorů v našem městě.

K dílčím cílům RSPMZ stejně jako v předešlé koncepci patří např.:

- podpora podmínek pro fungování rodin ve městě a posilování vědomí rodinných hodnot
- zaměřit se na kvalitu života rodin a všech jejich členů
- předcházet krizovým situacím v životě fungující rodiny
- utvářet u mladé generace vědomí hodnoty rodiny a vlastní odpovědnosti za její stabilitu a funkčnost prostřednictvím výchovy k partnerství, manželství a rodičovství
- udržet atmosféru přátelskou rodinám cestou spolupráce široké sítě aktérů rodinné a seniorské politiky
- podpora koncepčního ukotvení a institucionálního zajištění rodinné a seniorské politiky na úrovni města

5. NÁVRHOVÁ ČÁST

Priority a opatření rodinné a seniorské politiky města Znojma

Koncepce se opírá o Konceptci rodinné politiky města Znojma na období 2016-2019 zejména proto, aby docházelo k návaznosti, vzájemnému propojování a systematické podpoře řešených oblastí.

Na základě výše uvedených dat, pravidelného setkávání pracovní skupiny, konzultací s odborníky, a monitoringu jednotlivých akčních plánů bylo zhodnoceno, že bude zachován návrh priorit a opatření navržených v původní koncepci s mírnými dílčími změnami. Priority stanovené v roce 2015 byly vymezeny v rámci podkladů z kulatého stolu s veřejností i odborníky, anket mezi veřejností, brainstormingu a diskuzí a byly navrženy tak, aby se daly nadále rozvíjet, což je hlavním úkolem aktualizované Koncepce.

Koncepce je rozpracována do priorit a opatření, které řeší a rozvíjí oblast RSPMZ. Na jednotlivé priority a opatření budou v jednoletých akčních plánech navazovat aktivity, kterými bude dosaženo naplňování stanovených opatření. Za realizaci jednotlivých aktivit budou zodpovědné stanovené subjekty z řad pracovníků městského úřadu, městské policie, základních i mateřských škol, zástupců z oblastí sociálních služeb, zdravotnictví, zaměstnanosti a dalších zainteresovaných organizací, subjektů atd. Takto nastavená spolupráce již funguje několik let a lze říci, že kvalita spolupráce se každoročně zvyšuje, protože jednotlivé subjekty mají zájem podílet se na aktivitách rozvíjejících kvalitní rodinný život občanů města Znojma.

V návrhové části této Koncepce je celkem 5 priorit a 25 k nim příslušných opatření. Jednotlivá opatření budou doplněna o konkrétní aktivity, které budou součástí Akčního plánu rodinné a seniorské politiky města Znojma na konkrétní rok. Těmito aktivitami bude směřováno k naplňování jednotlivých opatření.

V rámci všech priorit RSPMZ budou podporovány aktivity mimo registrovaných sociálních služeb, které jsou řešeny v rámci Komunitního plánování sociálních služeb Znojemska.

Při podpoře jednotlivých opatření se bude vycházet z návrhu rozpočtu města Znojma pro aktuální rok. V jednotlivých letech bude vypsání dotačních programů včetně objemu finančních prostředků záviset na rozhodnutí volených orgánů města Znojma.

PRIORITA 1: PODPORA VYTVÁŘENÍ VHODNÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK, BEZPEČNÉHO A PŘÍZNIVÉHO PROSTŘEDÍ PRO FUNGOVÁNÍ RODIN

Cíl:

Cílem této priority je nabízet vhodné formy podpory a pomoci přispívající k soudržnosti rodiny a současně respektují její autonomii. Podpora kraje a tím i podpora města Znojma rozšiřuje státní sociální podporu rodiny a dotýká se jednotlivých životních fází rodiny. Podpora rodiny nepomáhá jen ke zvládnání nároků kladených na život v rodině, ale pomáhá vytvářet i hodnoty, z nichž čerpá celá společnost. Dále je nutné podporovat služby, projekty a programy zaměřené na prevenci rizikových jevů a bezpečnost pro rodiny ve městě Znojmě. Podporovat preventivní programy na školách, zajišťovat dostupnost pomoci pro rodiny v krizi apod.

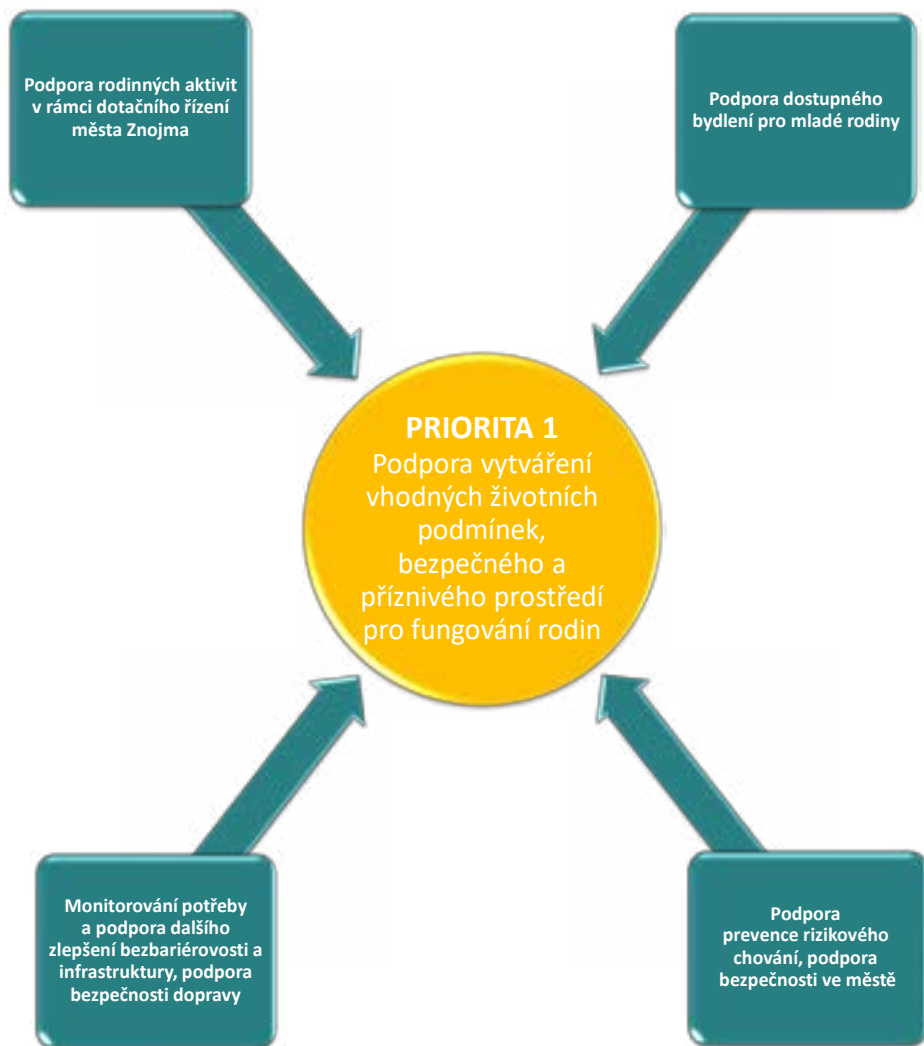
Popis:

Tato priorita bude naplňována podporou prorodinných aktivit v rámci dotačního programu „Podpora rodinných aktivit města Znojma“ v daném roce, aktivitami zaměřenými na řešení oblastí dostupného bydlení pro mladé rodiny, realizací opatření zaměřených na řešení bezbariérovosti, specifické infrastruktury jako jsou místa pro přebalování a krmení na veřejných místech, podporou prevence rizikového chování.

Návrh opatření:

- 1.1. Podpora rodinných aktivit v rámci dotačního programu města Znojma
Propojení všech složek – vzniklé nebo nově vznikající spolky, které jsou ve svých činnostech aktivní
- 1.2. Podpora dostupného bydlení pro mladé rodiny¹²
- 1.3. Podpora prevence rizikového chování, podpora bezpečnosti ve městě
- 1.4. Monitorování potřeby a podpora dalšího zlepšení bezbariérovosti a infrastruktury, podpora bezpečnosti dopravy

.....
¹² Jedná se o nezbytnou životní podmínku pro dobře fungující rodiny.

PRIORITA 2: SLUČITELNOST RODINY A ZAMĚŠTNÁNÍ

Cíl:

Snahou je realizovat taková opatření, která umožní rodičům sladění rodinného a pracovního života, aniž by se museli omezovat případně úplně vzdát svého rodičovství nebo své profesní kariéry. Smyslem priority je také motivovat zaměstnavatele k zohledňování zájmů zaměstnanců/zaměstnanek jako rodičů na straně jedné a na straně druhé podporovat udržení zaměstnatelnosti pečujících rodičů na trhu práce.

Popis:

Prostřednictvím této priority dojde k podpoře zavádění prorodinných opatření v rámci městského úřadu Znojmo a jeho příspěvkových organizací.

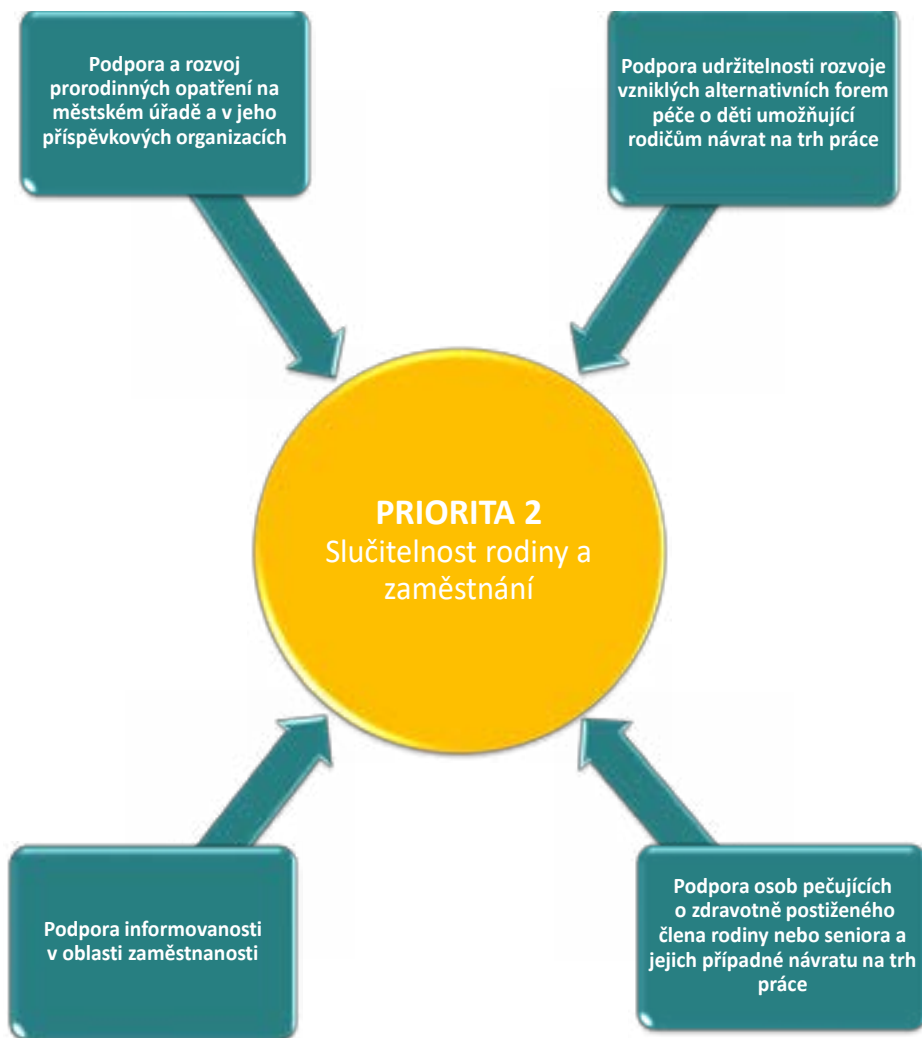
Bude podporována vzájemná spolupráce zapojených subjektů k přenosu informací o možnostech sladění rodinného a pracovního života s cílem zvyšovat informovanost veřejnosti o pracovních příležitostech.

Oblast podpory bude směřována do podpory rozvoje dětských skupin, školek při zaměstnání, různých opatření pro sladění rodinného i pracovního života i na městském úřadě a podporou dalších zařízení pro děti a rodiny tak, aby bylo možné skloubit rodičovské a profesní kompetence. Zajištění dostupnosti a kapacit institucionálních zařízení pro děti předškolního věku v závislosti na poptávce, jako např. zařízení pro děti do 2 let, které ve Znojmě vzniklo v době realizace první koncepce. Pomáhá řešit situaci pro rodiče, kteří se ocitnou ve stavu, kdy musí nastoupit do zaměstnání a potřebují skloubit péči o dítě s finančním zajištěním potřeb rodiny.

Návrh opatření:

- 2.1. Podpora informovanosti v oblasti zaměstnanosti
- 2.2. Podpora a rozvoj prorodinných opatření na městském úřadě a v jeho příspěvkových organizacích
- 2.3. Podpora udržitelnosti a rozvoje již vzniklých alternativních forem péče o děti umožňující pečujícím rodičům návrat na trh práce (firemní školky, dětské koutky či dětské skupiny)
- 2.4. Podpora osob pečujících o zdravotně postiženého člena rodiny nebo seniora a jejich případného návratu na trh práce

PRIORITA 3: PODPORA SLUŽEB PRO RODINY

Cíl:

V rámci rodinné a seniorské politiky je důležité zaměřit se na rozvoj služeb zaměřených na podporu fungující rodiny, které pomáhají zvládat rodičům sladění jejich rodičovských a pracovních povinností, rozvíjet a posilovat vztahy rodičů a dětí a doplňovat výchovu a péči v rodině volnočasovými aktivitami.

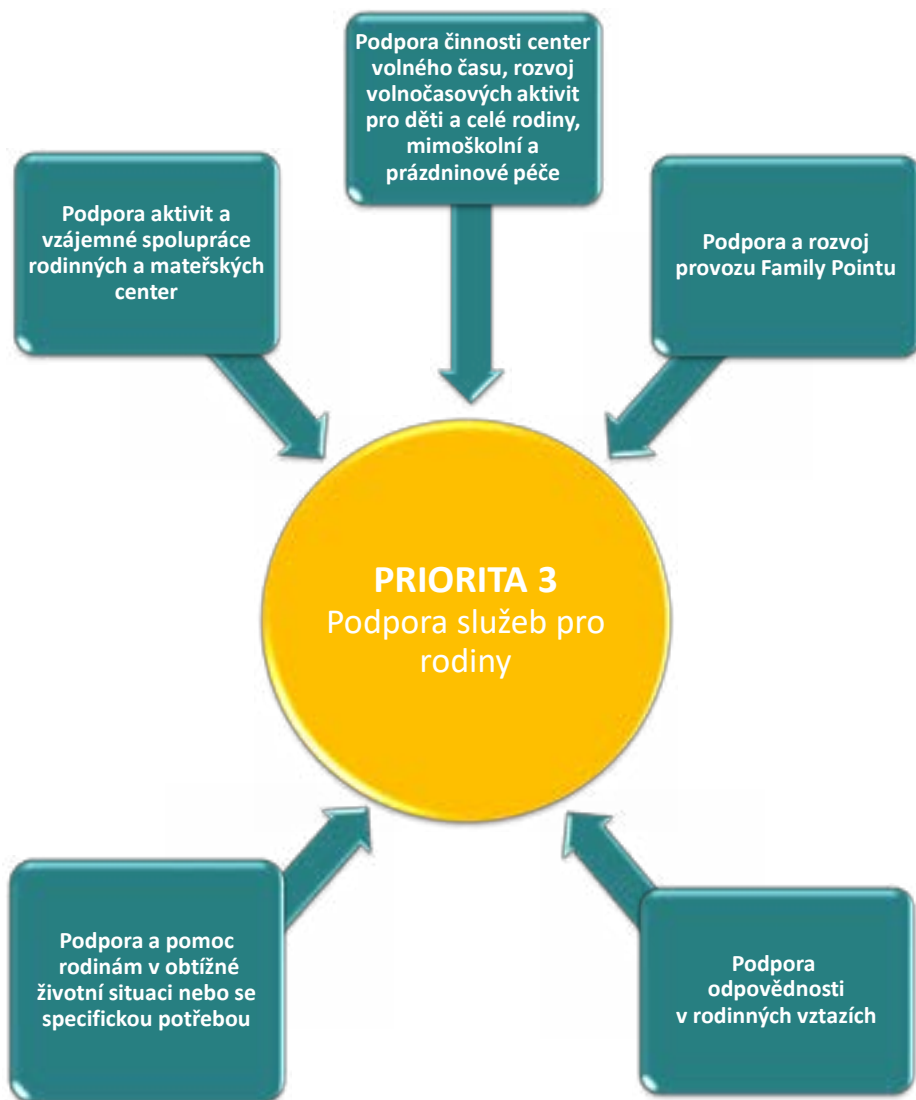
Popis:

Poskytováním služeb rodinám bude umožněno jejich členům setrvat nebo se navrátit do jejich přirozeného rodinného prostředí, předcházení sociálnímu vyloučení rodin, podpora duševního zdraví a psychické stability rodinných příslušníků jako prevenci rozpadů rodin, řešení konfliktů a problémů v partnerském a rodinném soužití ve snaze obnovit soběstačnost a funkčnost rodiny, podporovat ohrožené rodiny, pomáhat rodičům při problémech s výchovou a péčí o děti a usnadnit péči o seniory v rodině. Tato priorita je úzce provázána s prioritou „Senioři“.

Podpora služeb určených rozvoji partnerských vztahů a rodičovských kompetencí, služby a aktivity podporující a posilující zdravý životní styl, podpora a rozvoj Family Pointu, služby podporující výchovu, poradenství a programy zaměřené na občanskou odpovědnost s cílem prevence patologických jevů a prevenci rizikového chování.

Návrh opatření:

- 3.1. Podpora aktivit a vzájemné spolupráce rodinných a mateřských center
- 3.2. Podpora činnosti center volného času, rozvoj volnočasových aktivit pro děti, a celé rodiny, podpora mimoškolní a prázdninové péče o děti
- 3.3. Podpora a rozvoj Family Pointu
- 3.4. Podpora odpovědnosti v rodinných vztazích
- 3.5. Podpora a pomoc rodinám v obtížné životní situaci nebo se specifickou potřebou

PRIORITA 4: SENIOŘI

Cíl:

Podpora možnosti setrvání seniorů v přirozeném prostředí, zajištění dostatku informací z oblastí, které pro ně budou potřebné. Role rodiny a soužití generací bude mít nezastupitelný význam při řešení problémů spojených se stárnutím populace v budoucnu a při realizaci politiky stárnutí v naší společnosti. Proto je třeba mnohem více posilovat roli rodiny a zdůrazňovat její význam pro zdravý vývoj společnosti, včetně upevňování odpovědnosti rodiny za všechny své členy, včetně seniorů.

Popis:

Daného cíle bude dosaženo prostřednictvím podpory Kontaktního centra pro seniory, dále pomocí aktivit zaměřených na aktivní trávení volného času seniorů, podpory mezigeneračního soužití a mezigeneračních vztahů, posílení práce dobrovolníků se seniory a také podpory poskytovaných nejen sociálních služeb v této oblasti.

Návrh opatření:

- 4.1. Podpora a provoz Kontaktního centra pro seniory ve Znojmě v podobě Senior Pointu
- 4.2. Podpora mezigeneračních vztahů
- 4.3. Podpora aktivního způsobu života seniorů, jejich zapojení se v rámci rodiny
- 4.4. Podpora dobrovolnictví u seniorů

PRIORITA 5: OSVĚTOVÁ A INFORMAČNÍ ČINNOST, MONITORING A INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ RSPMZ

Cíl:

Cílem je podporovat informovanost médií a veřejnosti o všech aktivitách města na podporu rodin, seniorů a spolupráci různých společenských subjektů za účelem vytváření pro-rodinného klimatu ve městě Znojmě. Podporovat vzájemnou spolupráci různých aktérů rodinné politiky za účelem vytvoření prorodinného klimatu ve společnosti. Dále zabezpečit realizaci rodinné a seniorské politiky města Znojma včetně personálního a finančního zajištění, aby bylo možné podporovat aktivity občanů a organizací při naplňování jednotlivých opatření.

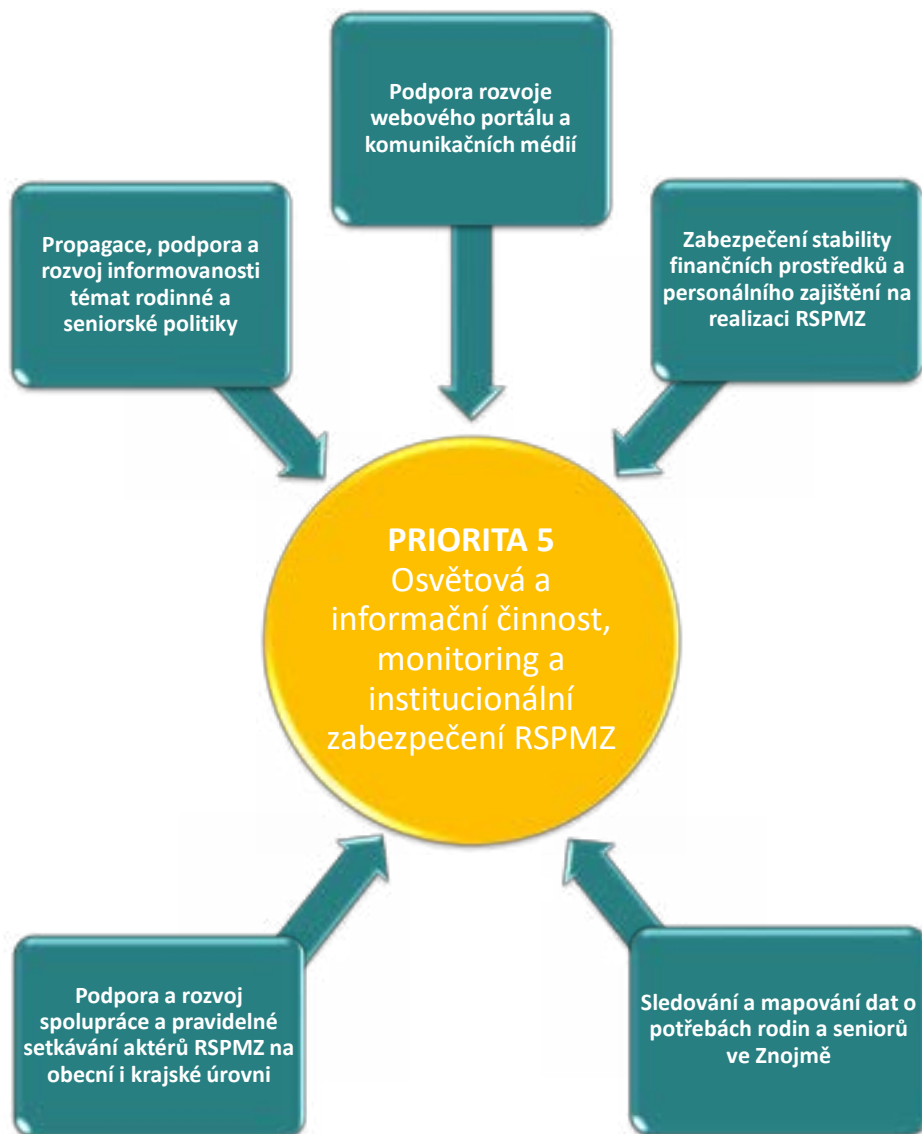
Popis:

Jedná se o včasnou informovanost médií, veřejnosti a dalších subjektů o realizaci aktivit, programů a služeb. Důležité je také zajistit průběžný monitoring potřeb v oblasti rodin tak, aby bylo reagováno na aktuální situaci ve městě Znojmě.

V rámci jednotlivých opatření budou realizovány semináře, konference, diskuzní setkání, tvorba tištěných informačních materiálů a rozvoj webového portálu k RSPMZ. Průběžně se bude realizovat vzájemná spolupráce, setkávání a přínos poznatků od jiných subjektů, měst či krajů, což bude zkvalitňovat celý proces rodinné a seniorské politiky.

Návrh opatření:

- 5.1. Propagace, podpora a rozvoj informovanosti témat rodinné a seniorské politiky
- 5.2. Podpora rozvoje webového portálu a komunikačních médií
- 5.3. Zabezpečení stability finančních prostředků a personálního zajištění na realizaci RSPMZ
- 5.4. Sledování a mapování dat o potřebách rodin a seniorů ve Znojmě
- 5.5. Podpora a rozvoj vzájemné spolupráce a pravidelné setkávání mezi aktéry rodinné a seniorské politiky na obecní i krajské úrovni

6. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Koncepce bude stejně jako v předchozích letech naplňována jednoletými akčními plány aktivit navazujících na jednotlivé priority a opatření. Tento akční plán bude každoročně konkretizovat činnosti vyplývající ze schválené Koncepce.

Akční plán bude obsahovat konkrétní aktivity a popis kroků k naplnění stanovené aktivity včetně subjektů zodpovědných za jejich realizaci, spolupracujících subjektů a finančních nákladů na realizaci konkrétní aktivity. Akční plán bude schválen orgány města Znojma v návaznosti na rozpočet města Znojma.

Monitoring naplňování stanovených priorit a opatření bude realizován v gesci odboru sociálního Městského úřadu Znojmo v rámci realizace Rodinné a seniorské politiky města Znojma, a to ve spolupráci s řídící skupinou, pracovní skupinou rodinné a seniorské politiky města Znojma a dalšími zainteresovanými subjekty zodpovědnými za realizaci stanovených aktivit a opatření.

Monitorování naplňování bude probíhat v prvním čtvrtletí následujícího kalendářního roku a výsledky budou předkládány na vědomí Radě města Znojma a Zastupitelstvu města Znojma.

7. USNESENÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA ZNOJMA

Koncepce byla projednána v Radě města Znojma a Zastupitelstvu města Znojma.

Rada města Znojma

Datum: 04.05.2020

Usnesení číslo: 68/2020, bod číslo 3022

„RM doporučuje ZM schválit Konceptci rodinné a seniorské politiky města Znojma na období 2020-2023 dle přílohy.“

Zastupitelstvo města Znojma

Datum: 18.05.2020

Usnesení číslo: 70/2020, bod číslo 3073

„ZM schvaluje Konceptci rodinné a seniorské politiky města Znojma na období 2020-2023 dle přílohy.“

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

Vážené znojemské rodinné společnosti!

Filozof Jean Jacques Rousseau kdysi napsal, že nejstarší přirozenou společností je rodina. V ní se člověk zrodí, ona jeho život nejvíce ovlivňuje, k ní se v nejhorších chvílích obrací očekávaje pomoc.

V rodině zapouštíme kořeny, vyrůstáme. Ovoce našich životů, výsledky naší práce jsou podmíněny tím, co jsme se v rodině naučili, jaké rodinné vztahy zažili.

Jako místostarosta mající oblast rodinné a seniorské politiky pod patronátem od samého počátku jejího vzniku jednak děkuji všem zainteresovaným, jednak jasně deklaruji, že i nadále se budu zasazovat o vytváření vhodných životních podmínek pro všechny věkové kategorie, zajišťovat podporu bezpečného a příznivého prostředí pro fungování rodin.

A handwritten signature in blue ink that reads "Jan Blaha". The signature is written in a cursive, flowing style.

Mgr. Jan Blaha
místostarosta města Znojma

PODĚKOVÁNÍ

Vážení čtenáři, milí spoluobčané,

závěrem předkládaného dokumentu mi dovolu je jménem realizátorů a tvůrců této koncepce poděkovat několika skupinám. V první řadě chci poděkovat členům pracovní a řídicí skupiny, kteří se na tvorbě dokumentu podíleli a opravdu pečlivě spolupracovali s koordinátorkou rodinné politiky města Znojma, Ditou Cetlovou, na tvorbě jednotlivých priorit a opatření.

Další poděkování patří organizacím, spolkům i jednotlivcům, kteří se následně podílejí na samotné realizaci této rodinné a seniorské politiky a společně s námi připravují zajímavé aktivity pro rodiny města Znojma. Závěrem patří poděkování i vedení města Znojma, které tuto oblast prosazuje a podporuje.

Vycházeli jsme z dobře postavených základů předchozího strategického dokumentu, a proto jsme mohli v některých prioritách i nadále pokračovat a aktualizovat jednotlivá opatření. Koncepci rodinné a seniorské politiky vnímám i jako určitou deklaraci základních hodnot, ke kterým spokojená a fungující rodina rozhodně patří.

Věřím, že i do budoucna bude rodinná a seniorská politika města Znojma mít pevný základ napříč politickými směry a bude i nadále vzkazovat občanům města, že rodina, je opravdu základem naší společnosti a že nám na tom, aby se ve městě Znojmě dobře rodinám žilo, opravdu záleží.

Mgr. Stanislav Maar
vedoucí sociálního odboru
Městského úřadu Znojmo

POUŽITÉ ZDROJE

Koncepce rodinné politiky města Znojma na období 2016–2019, listopad 2015.
Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019, listopad 2014.
Aktualizovaná koncepce rodinné politiky, MPSV, květen 2019.
Strategický plán rozvoje města Znojma na období 2016–2022. Město Znojmo, 2015.
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Znojemska na období 2020-2023. Město Znojmo, odbor sociální, leden 2020

Webové stránky:

Český statistický úřad - www.czso.cz
Český statistický úřad Krajská správa ČSÚ Brno - <https://www.czso.cz/csu/xb/>
Integrovaný portál MPSV - <http://www.mpsv.cz/web/cz/nezamestnanost-v-obcích>
Jihomoravský kraj - www.kr-jihomoravsky.cz
Město Znojmo - <http://www.znojmocity.cz>
Rodinná politika JMK - <http://www.rodinnapolitika.cz/>
Seniorská politika JMK – <https://www.seniorskapolitika.cz>

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Tabulka 1: Počet obyvatel celkem v Jihomoravském kraji (2014-2019)
Tabulka 2: Sňatky a rozvody v Jihomoravském kraji (2014-2018)
Tabulka 3: Počet obyvatel ve městě Znojmě (2014-2018)
Tabulka 4: Počet živě narozených dětí ve městě Znojmě v letech
Tabulka 5: Celkem sňatky a rozvody ve městě Znojmě (2015-2018)
Tabulka 6: Nezaměstnanost ve městě Znojmě (2015–2019)
Tabulka 7: SWOT analýza

Graf 1: Počet obyvatel a složení v Jihomoravském kraji (2014-2018)
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel a věkové složení ve městě Znojmě (2014-2018)
Graf 3: Obyvatelstvo podle věkových skupin ve městě Znojmě (2014-2018)
Graf 4: Celkem sňatky a rozvody ve městě Znojmě (2014-2018)

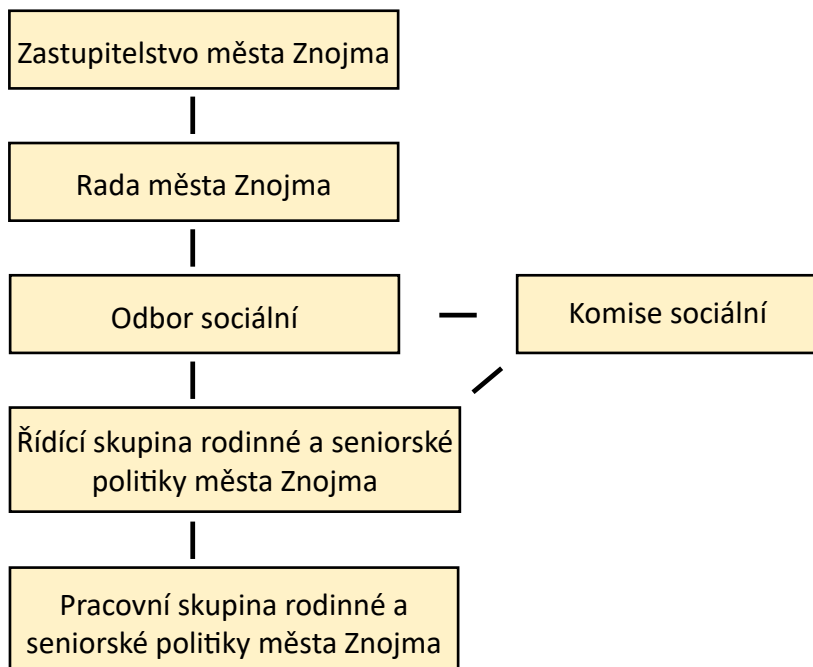
SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
JMK – Jihomoravský kraj
MC – Mateřské centrum
MěÚ – Městský úřad Znojmo
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
OS – Odbor sociální
OSPOD – Oddělení sociálně právní ochrany dětí
p.o. – příspěvková organizace
POÚ – Pověřený obecní úřad
ORP – Obec s rozšířenou působností
RC – Rodinné centrum
RD – rodičovská dovolená
RM – Rada města
RP – Rodinná politika
RSPMZ – Rodinná a seniorská politika města Znojma
z.ú. – zapsaný ústav
ZM – Zastupitelstvo města

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Organizační struktura RSPMZ

Průběh schvalovacího procesu

Příloha č. 2 Seznam členů řídicí skupiny RSPMZ

Město Znojmo	starosta města Znojma	Jan Grois, MBA
Město Znojmo	místostarosta města Znojma	Mgr. Jan Blaha
Městský úřad Znojmo, odbor sociální	vedoucí odboru	Mgr. Stanislav Maar
Městský úřad Znojmo, odbor školství, kultury a památkové péče	vedoucí odboru	Ing. Denisa Krátká
Středisko volného času Znojmo, příspěvková organizace	ředitelka	Mgr. Hana Bílková
Centrum sociálních služeb Znojmo, příspěvková organizace	ředitelka	Mgr. Radka Sovjáková, DiS.

Příloha č. 3 Seznam členů pracovní skupiny RSPMZ

Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, z. s. - Klub "Pharos"
Centrum sociálních služeb Znojmo, příspěvková organizace
Diecézní charita Brno, Oblastní charita Znojmo
Dobrovolnické centrum ADRA Znojmo
Klub seniorů
Kruh Znojmo, centrum zdravotních služeb pro děti, příspěvková organizace
Mateřské školy - Znojmo
MC Miniklub Znojmo
Městská policie Znojmo
Městský úřad Znojmo, odbor sociální
Městský úřad Znojmo, odbor sociální, OSPOD
Městský úřad Znojmo, Strategický plán, Zdravé město
Městský úřad Znojmo, odbor školství, kultury a památkové péče
Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace
Pedagogicko - psychologická poradna Znojmo
Rodinné centrum Maceška
Středisko volného času Znojmo, příspěvková organizace
Střední školy - Znojmo
Úřad práce ČR - kontaktní pracoviště Znojmo
Základní školy - Znojmo

Příloha č. 4: Seznam mateřských, základních a středních škol ve městě Znojmě

Mateřská škola, Znojmo, Dělnická 2, příspěvková organizace
Mateřská škola, Znojmo, Holandská 2, příspěvková organizace
Mateřská škola, Znojmo, nám. Armády 9, příspěvková organizace
Mateřská škola, Znojmo, nám. Republiky 15, příspěvková organizace
Mateřská škola, Znojmo, Pražská 80, příspěvková organizace
Mateřská škola, Znojmo, Přímětice 279, příspěvková organizace
Základní škola, Znojmo, Mládeže 3
Základní škola, Znojmo, nám. Republiky 9
Základní škola a Mateřská škola, Znojmo, Pražská 98
Základní škola Prokopa Diviše a Mateřská škola, Znojmo-Přímětice 569
Základní škola, Znojmo, Václavské nám. 8, příspěvková organizace
Základní škola JUDr. Josefa Mareše a Mateřská škola, Znojmo, Klášterní 2, příspěvková organizace
Gymnázium Dr. Karla Polesného Znojmo, příspěvková organizace, náměstí Komenského 945/4
Gymnázium, Střední pedagogická škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Znojmo, příspěvková organizace, Pontassievská 350/3
SOU a SOŠ SČMSD, Znojmo, s.r.o., Přímětická 1812/50
Střední odborná škola Podyjí s.r.o., Jarošova 1335/14
Střední odborná škola Znojmo, Dvořákova, příspěvková organizace, Dvořákova 1594/19
Střední škola technická Znojmo, příspěvková organizace, Uhelná 3264/6
SZŠ a VOŠZ Znojmo, příspěvková organizace, Jana Palacha 956/8

Příloha č. 5: Výstupy ankety „Priority Rodinné politiky města Znojma“

**RODINNÁ POLITIKA
MĚSTA ZNOJMA**

**Jihomoravský kraj
15 let pro Vás**

Priority Rodinné politiky města Znojma

Anketa probíhala od 1. do 30. září 2015

Počet vyplněných dotazníků celkem: 326

Příloha č. 6: Struktura aktivit v rámci akčního plánu RSPMZ

Popis opatření:	
Cíl:	
Aktivita:	
- popis realizace aktivity:	
- předpokládané finanční náklady:	
- předpokládané zdroje financování:	
- termíny plnění:	
- subjekt zodpovědný za plnění:	
- spolupracující subjekty:	
- indikátory plnění:	

RODINNÁ A SENIORSKÁ POLITIKA MĚSTA ZNOJMA

Zpracování: Dita Cetlová, DiS., Městský úřad Znojmo, odbor sociální
Grafická úprava a tisk: CSP PLUS s.r.o., Rudoleckého 910/6, 669 02 Znojmo
Náklad: 100 ks
2. aktualizované vydání duben 2020

jihomoravský kraj

